

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget er inspireret af lignende undersøgelser i Norge og Sverige, hvor undersøgelserne iværksattes på regeringsinitiativ. I Norge er arbejdet afsluttet, medens undersøgelserne i Sverige stadig er i gang.

Baggrunden for forslaget om at iværksætte undersøgelser om magtforholdene og demokratiets vilkår i Danmark er ikke, at der slet ikke foretages sådanne undersøgelser, men derimod at disse undersøgelser er meget begrænsede, særlig når man sammenligner med tilsvarende undersøgelser i udlandet, f.eks. i de nordiske lande. Da der allerede foreligger materiale fra Norge fra de afsluttende undersøgelser og fra de igangværende svenske undersøgelser, vil vi i Danmark kunne spare en del egne ressourcer ved at udnytte de erfaringer, der allerede er gjort i Norge og Sverige.

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1987-88, 1. samling, fremsat beslutningsforslag (B 140), se Folketingstidende 1987-88, 1. samling, forhandlingerne sp. 9023 og tillæg A sp. 4949.

Bemærkninger til de enkelte punkter

ad 1

For at sikre et godt resultat er det vigtigt, at udvalget sammensættes alsidigt, således at såvel relevante forskningsmiljøer som de forskellige universiteter og højere læreanstalter inddrages i arbejdet. Endvidere at der ved udvalgets sammensætning tages hensyn til forskellig forskningsmæssig baggrund, f.eks. i følgende videnskabelige områder: statskundskab, nationaløkonomi, sociologi, psykologi, historie, kulturforskning, forvaltningslære og organisationsteori.

Ved inddragelse af 1 svensk og 1 norsk forsker som foreslået vil udvalget umiddelbart kunne drage nytte af de erfaringer, man har draget under undersøgelserne i Norge og Sverige.

Det bemærkes, at 1 norsk forsker er medlem af det tilsvarende udvalg i Sverige.

ad 2

Ved belysningen af forskellige befolkningsgruppers indflydelse bør følgende forhold tages i betragtning:

- a. Kvinder i forhold til mænd.
- b. Forholdene mellem forskellige aldersgrupper.
- c. Indvandrergrupper i forhold til danske statsborgere.
- d. Personer med en kortvarig uddannelse i forhold til personer med længerevarende uddannelse.
- e. Forholdet mellem økonomisk dårligt og økonomisk velstillede.
- f. Enlige i forhold til personer, der lever i parforhold.
- g. Landbefolkning i forhold til bybefolkning.
- h. Arbejdere i forhold til funktionærer.
- j. Selvstændige i forhold til lønarbejdere.
- k. Selvstændige med ingen eller kun få ansatte i forhold til selvstændige med mange ansatte.
- l. Almindelige lønarbejdere i forhold til virksomhedsledere.
- m. Folkevalgte i forhold til embedsmænd og eksperter.
- n. Brugere af offentlige systemer i forhold til systemernes repræsentanter.

Det er vigtigt, at magtforholdene og demokratiets vilkår nu gøres til genstand for en grundig undersøgelse inden for alle områder i det danske samfund. Derfor skal såvel det private erhvervsliv og den offentlige sektor (stat, amter og kommuner) som arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, interesseorganisationer i øvrigt, herunder idrætsorganisationer og foreninger med velgørende formål, finansverdenen, offentlige fonde og boligselskaber, samt familien inddrages i undersøgelsen. Samtidig vil det være naturligt at underkaste udenlandske interessers indflydelse på forholdene i Danmark en nærmere undersøgelse. En væsentlig del af undersøgelsesarbejdet vil bestå i at sammenligne, hvad man kan kalde det formelle demokrati, med de reelle muligheder og i til-